

Apkaimju centru prioritizēšanas kritēriju apraksts

Apkaimju centru prioritizēšana tiek veikta, lai pēc vienotas pieejas novērtētu apkaimju centru attīstības ietekmi un potenciālu saistībā ar pilsētas kopējo attīstību. Izstrādājot prioritizēšanas metodi un veicot novērtējumu, ņemti vērā dažādi apkaimju centru teritorijas ietekmējošie faktori, kritērijus izsakot gan kvantitatīvi, gan pielietojot telpiskās analīzes metodes, gan ekspertu novērtējumu. Caurviju eksperta vērtējums sniedz iespēju papildināt kvantitatīvo vērtējumu ar subjektīvu, kvalitatīvu un nekvalificējamu informāciju. Eksperta vērtējuma kritēriji ir *Apkalpoto apkaimju skaits*, *Iedzīvotāju aktivitāte* un *Nekustamā īpašuma sektora aktivitāte*. Arī šiem kritērijiem ir izdalīts punktu skaits, bet tos apkaimēm iedala eksperts. Eksperta vērtējums pielietots arī, lai vērtētu vai veiktie pašvaldības ieguldījumi ietekmē apkaimes centru.

Katram kritērijam ir sniegts to raksturojošs kvantitatīvs lielums, kas noteikts, veicot datu analīzi un tam atbilstošais punktu skaits. Punkti tiek piešķirti hierarhiskā vai apgriezti hierarhiskā sistēmā, atkarībā no kritērija nozīmes. Kopumā izdalīti 8 kritēriji, vienam kritērijam sīkāk izdalīti trīs rādītāji, kopumā veidojot 10 vērtēšanas kritērijus.

Kritēriji

1. Kritērijs “Ietekmēto iedzīvotāju skaits”

Lai izdalītu kritērija skaitliskās vērtības, veikts iedzīvotāju novērtējums trīs aspektos:

1.1. Iedzīvotāju skaits 15min kājām iešanas attālumā no apkaimes centra viduspunkta (jo vairāk iedzīvotāju, jo vairāk punktu. Kritērija svars kopējā vērtējumā 15%):

• līdz 3000	1 punkts
• 3001 - 12 000	2 punkti
• 12 001 – 19 000	3 punkti
• 19 001 un vairāk	4 punkti

Aprēķinā iekļauts arī Rīgas valstspilsētas kaimiņu pašvaldībā dzīvojošie (deklarētie), ja 15minūšu kājām iešanas attālumā tiek ietverta šī teritorija. Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde. Novērtējuma gads: 2022.gads.

1.2. Iedzīvotāju blīvums (skaits/ha) apkaimes centrā un izpētes teritorijā (jo augstāks blīvums, jo vairāk punktu. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 10%.):

• līdz 35	1 punkts
• 36-60	2 punkti
• 61-80	3 punkti
• 81+	4 punkti

Datu avots: Centrālā statistikas pārvalde. Novērtējuma gads: 2022.gads.

1.3. Cilvēku skaita izmaiņas apkaimē (jo lielāks samazinājums, jo vairāk punktu. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 8%.):

• mazāks par Q1	1 punkts
• Q1 – Q2	2 punkti

- Q2 – Q3 3 punkti
- Lielāks par Q3 4 punkti

Aprēķinā par apkaimju centriem, kas atrodas reizē divās apkaimēs summēti dati par abām apkaimēm kopā. Datu avots: Apkaimes.lv (Centrālā statistikas pārvalde). Novērtējuma periods 2011.-2021.gads.

2. Kritērijs “Apkaimes centra un izpētes teritorijas sasniedzamība” (jo daudzveidīgākas sasniedzamības iespējas, jo vairāk punktu. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 12%.):

- Rīgas satiksmes sabiedriskā transporta maršrutu skaits (neatkarīgi no transporta veida):
  - 1 – 2 1 punkts
  - 3 – 4 2 punkti
  - 5 – 9 3 punkti
  - 10+ 4 punkti
- Esoša dzelzceļa stacija vai pieturas punkts 1 punkts
- Esoša un plānota velo infrastruktūra 1 punkts
- Plānota pilsētas sabiedriskā transporta savienojuma punkta izbūve dzelzceļa stacijās un pieturas punktos 1 punkts

Datu avoti: Rīgas satiksme (2022.g.), Rīgas valstspilsētas pašvaldības ģeotelpiskās informācijas sistēma Ģeo Rīga sadaļa satiksme un mobilitāte (2023.g.), Rīgas attīstības programmas 2022.-2027.gadam Investīciju plāns (aktualizēts 2023.gada 13.jūlijā).

3. Kritērijs “Apkaimju centra novietojums” (jo nozīmīgāka atrašanās vieta pilsētā un vairāk sniegto pakalpojumu, jo vairāk punktu. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 12%.):

- Apkaimes centrs atrodas apbūves aizsardzības teritorijā vai valsts aizsargājamo pilsēt būvniecības pieminekļu teritorijā 1 punkts
- Apkaimes centra un izpētes teritorijas robežojas ar prioritāros publiskās ārtelpas savienojumu 1 punkts
- Apkaimes centra un izpētes teritorijā atrodas plaša dabas teritorija, esošs vai plānots mežaparks, parks, peldvieta, labiekārtota krastmala 1 punkts
- Plaši apmeklēts rekreācijas objekts apkaimes centrā vai izpētes teritorijā 1 punkts
- Apkaimes centrā vai izpētes teritorijā esošo publisko pakalpojumu sniegšanas objektu skaits (izglītības iestāde, kultūras nams, tirgus, bibliotēka, medicīnas iestāde):
  - 0 – 1 1 punkts
  - 2 – 4 2 punkti
  - 5 – 8 3 punkti

Datu avoti: Rīgas valstspilsētas pašvaldības ģeotelpiskās informācijas sistēma Ģeo Rīga sadaļa Tematiskie plānojumi¹, Rīgas attīstības programmas 2022.-2027.gadam Rīcības plāns (aktualizēts 2023.gada 13.jūlijā). Publisko pakalpojumu sniegšanas objekti ir vērtēti, izmantojot publiski tiešsaistē pieejamos kartogrāfiskos materiālus un datu bāzes (2022.g.).

4. Kritērijs “Apkalpoto apkaimeju skaits” (jo vairāk apkaimes apkalpo, jo augstāks vērtējums. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 10%):

• 1 apkaime	1 punkts
• 2 apkaimes	2 punkti
• 3 apkaimes	3 punkti
• 4 apkaimes	4 punkti

Eksperta novērtējums par apkaimes centra nozīmi uz apkārtējām apkaimēm. Tiek vērtēts vai apkaime ir nozīmīga ikdienas pakalpojumu saņemšanas vieta citu apkaimju iedzīvotājiem, ņemot vērā apkaimes novietojumu Rīgā (vai atrodas pa ceļam uz citu apkaimi), vai apkaime kalpo kā sabiedriskā transporta mezgls (tostarp savieno dažādas apkaimes), pakalpojumu klāsta daudzveidība, kas varētu būt pievilcīga citu apkaimju iedzīvotājiem. Novērtējums veikts 2022.gadā.

5. Kritērijs “Iedzīvotāju aktivitāte” (jo lielāka iedzīvotāju aktivitāte, jo augstāks vērtējums. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 10%):

• apkaimē ir apkaimes iedzīvotāju biedrība vai biedrības	1 punkts
• apkaimes biedrības biedru skaits ir 35 vai vairāk biedru	1 punkts
• apkaimē pēdējo 3 gadu laikā ir iesniegts projekts līdzdalības budžeta ideju konkursā	1 punkts
• apkaimē pēdējā gada laikā ir īstenoti pašvaldības līdzfinansēti kultūras vai apkaimes piederības veicināšanas projekti	1 punkts

Eksperta novērtējums, kritēriji vērtēti kvalitatīvi, lai maksimāli precīzi atainotu reālo situāciju. Novērtējums veikts 2022.gadā.

6. Kritērijs “Pašvaldības ieguldījums publiskajā infrastruktūrā apkaimes centrā un tā izpētes teritorijā” (jo mazāk īstenotu projektu, jo augstāks vērtējums. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 8%):

• 5 +	1 punkts

---

¹ Apstādījumu struktūras un publiskās ārtelpas - grafiskā daļa no Apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tematiskā plānojuma (2016); Kultūrvēsturiskās teritorijas - grafiskā daļa no Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma (2016); Ūdens teritorijas un krastmalas - grafiskā daļa no Ūdens teritorijas un krastmalas tematiskā plānojuma (2016)

- 3 – 4 2 punkti
- 1 – 2 3 punkti
- 0 4 punkti

Kritērijā vērtēts pašvaldības īstenoto projektu un būvniecības noslēguma stadijā esošo projektu skaits apkaimju centros un izpētes teritorijās šādās ieguldījumu jomas - publiskā ārtelpa; gājēju infrastruktūra; velo infrastruktūra; publiskās ēkas; rekreācija; drošība (apgaisojums un videonovērošana); labiekārtojums; ūdensmalu attīstība; zaļā infrastruktūra. Datu avots: Pārskati par Rīgas attīstības programmas Investīciju plāna ieviešanu no 2014.gada līdz 2022.gadam. Novērtējums veikts 2022.gadā.

7. Kritērijs Pieejamie pašvaldības īpašumi (jo vairāk pieejami pašvaldības īpašumi, jo augstāks vērtējums. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 10%):

- 0 – 1 1 punkts
- 2 2 punkti
- 3 3 punkti
- 4+ 4 punkti

Vērtēti apkaimes centrā un tās izpētes teritorijā pieejamie pašvaldības nekustamie īpašumi, kas var tikt izmantoti apkaimes centra funkciju nodrošināšanai. Datu avots: Rīgas valstspilsētas pašvaldības īpašumi, Ar Rīgas domes lēmumiem apstiprinātās teritorijas pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Novērtējums veikts 2022.gadā.

8. Kritērijs Nekustamā īpašuma sektora aktivitāte (jo vairāk attīstības projektu, jo augstāks vērtējums. Kritērija svars kopējā vērtējumā – 5%):

- 1 1 punkts
- 2 2 punkti
- 3 – 4 3 punkti
- 5+ 4 punkti

Ekspertu novērtējums, kurā tiek ņemta vērā publiski pieejamā informācija par īstenošanā esošajiem un plānotajiem vidējiem un lieliem privātiem attīstības projektiem apkaimju centros un to izpētes teritorijās. Tiek vērtēti plānotie daudzdzīvokļu māju projekti, tirdzniecības objekti, biroju ēkas. Novērtējums veikts 2022.gadā.